

56

ZÁKON

ze dne 19. ledna 2017,

kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o obětech trestných činů

Čl. I

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. dubna 2004 o odškodňování obětí trestných činů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV.“.

2. V § 2 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Byla-li trestným činem způsobena smrt oběti, považují se, utrpěli-li v důsledku smrti oběti újmu, za oběť též její příbuzný v pokolení přímém, sourozenec, osvojenec, osvojitel, manžel nebo registrovaný partner, druh nebo osoba, které oběť ke dni své smrti poskytovala nebo byla povinna poskytovat výživu.“.

3. V § 2 odst. 4 písm. b) se za slovo „je“ vkládají slova „vysokého věku nebo je“ a slova „které ve spojení s různými překážkami může bránit plnému a účelnému uplatnění této osoby“ se nahrazují slovy „pokud tyto skutečnosti mohou vzhledem k okolnostem případu a poměrům této osoby bránit jejímu plnému a účelnému uplatnění“.

4. V § 2 odst. 4 se na konci textu písmene c) doplňují slova „nebo trestného činu teroristického útoku (§ 311 trestního zákoníku)“.

5. V § 2 odst. 4 písm. d) se slova „nebo trestného činu, který zahrnoval násilí či pohrůžku násilím“ nahrazují slovy „, trestného činu, který zahrnoval

násilí, násilí či pohrůžku násilím, trestného činu spáchaného pro příslušnost k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo obětí trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny“.

6. V § 3 odst. 1 se za větu první vkládá věta „Existují-li pochybnosti o tom, zda je oběť zvláště zranitelnou, je třeba ji za zvláště zranitelnou považovat.“.

7. V § 8 odst. 1 se za písmeno g) vkládají nová písmena h) a i), která znějí:

„h) na které nejbližší azylové domy, intervenční centra či jiná zařízení sociálních služeb poskytující pobytové služby se může obrátit,

i) na kterého nejbližšího poskytovatele zdravotních služeb se může obrátit s žádostí o poskytnutí zdravotních služeb,“.

Dosavadní písmena h) až j) se označují jako písmena j) až l).

8. V § 8 odstavec 3 zní:

„(3) Přijímají-li oznámení oběti o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, Policie České republiky, policejní orgán nebo státní zástupce, jsou povinni jí písemně potvrdit přijetí takového oznámení; státní zástupce je dále povinen oběť písemně a ústně informovat i bez žádosti v rozsahu podle odstavce 1 písm. b) až d). Za potvrzení přijetí oznámení podle věty první se považuje i předání opisu protokolu o podaném oznámení.“.

9. V § 8 odst. 4 se slova „e) až j)“ nahrazují slovy „e) až l)“.

10. V § 11 odstavec 1 zní:

„(1) Na žádost oběti jí poskytne příslušný orgán činný v trestním řízení

a) informaci, že trestní řízení nebylo zahájeno,

b) informaci o stavu trestního řízení, s výjimkou

případů, kdy by tato informace mohla ohrozit dosažení účelu trestního řízení,

- c) informaci o skutku, ze kterého je osoba, proti níž se řízení vede, obviněna, včetně jeho právní kvalifikace,
- d) informaci o době a místě konání veřejného pojednání věci v řízení před soudem,
- e) pravomocné rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí.“.

11. V § 11 se na konci textu odstavce 6 doplňují slova „; policejní orgán v těchto případech též vyrozumí oběť o opatřeních přijatých k zajištění jejího bezpečí, byla-li taková opatření přijata a nepovede-li vyrozumění ke zmaření nebo ztížení jejich účelu“.

12. § 12 včetně nadpisu zní:

„§ 12

Informování oběti, která neovládá český jazyk

(1) Oběti, která prohlásí, že neovládá český jazyk, se informace

- a) podle § 8 odst. 1 a 3 a § 11 odst. 6 poskytnou v jazyce, o němž oběť prohlásí, že mu rozumí, nebo v úředním jazyce státu, jehož je občanem, a
- b) podle § 9, 10 a § 11 odst. 1 a 3 poskytnou v jazyce, o němž oběť prohlásí, že mu rozumí, nebo v úředním jazyce státu, jehož je občanem, je-li to možné.

(2) Spolu s informací podle § 11 odst. 1 písm. e) orgán, o jehož rozhodnutí jde, oběti na její výslovnou žádost poskytne v tomtéž jazyce i odůvodnění pravomocného rozhodnutí nebo jeho stručné shrnutí, je-li rozhodnutí odůvodněno; toho není třeba, byla-li alespoň podstatná část odůvodnění za účasti oběti přetlumočena při vyhlášení pravomocného rozhodnutí a není-li písemný překlad zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu. Neposkytne-li orgán, o jehož rozhodnutí jde, tyto informace, rozhodne o tom usnesením, proti kterému je přípustná stížnost. Na rozhodování o neposkytnutí informace a na rozhodování o stížnosti podle věty druhé se obdobně použijí ustanovení trestního řádu.

(3) Na odůvodněnou žádost oběti, která prohlásí, že neovládá český jazyk, jí orgán činný v trestním řízení, který v době podání žádosti vede řízení, poskytne překlad písemností neuvedených v od-

stavci 1, které oběť označí za podstatné, a to v rozsahu potřebném pro řádné uplatnění jejích práv v trestním řízení. Překlad písemnosti podle věty první není třeba poskytnout, pokud písemnost nebo její podstatná část byla za účasti oběti přetlumočena a není-li ho zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu.“.

13. § 13 včetně nadpisu zní:

„§ 13

Způsob, rozsah a forma poskytnutí informací

Oběť je třeba informovat srozumitelným způsobem se zohledněním jejího věku, rozumové a volní vyspělosti, gramotnosti a zdravotního stavu včetně psychického stavu; jednotlivé informace se oběti poskytnou v rozsahu, který odpovídá jejím konkrétním potřebám s ohledem na povahu a závažnost trestného činu. Informace podle § 9 a § 10 odst. 1 musí být oběti poskytnuty v písemné i ústní formě. Informace podle § 10 odst. 2 musí být oběti poskytnuty alespoň písemně. Prohlásí-li oběť, že nechce být informována, orgány činné v trestním řízení informace neposkytnou, ledaže je třeba tyto informace poskytnout k řádnému uplatnění práv poškozeného v trestním řízení. Prohlášení oběti o tom, že nechce být informována, může být kdykoliv vzato zpět; o tom musí být oběť poučena.“.

14. Poznámka pod čarou č. 3 zní:

„³⁾ Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.“.

15. V nadpisu § 17 se za slovo „oběti“ vkládají slova „a osoby jí blízké“ a za slovo „kterou“ se vkládá slovo „obět“.

16. V § 17 odst. 1 se slova „Oběť má“ nahrazují slovy „Oběť a osoba jí blízká mají“, za slovo „zabránění“ se vkládá slovo „jejich“, slovo „oběti“ se zrušuje a za slovo „kterou“ se vkládá slovo „obět“.

17. V § 20 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „v prostorách pro tento účel upravených či přizpůsobených“.

18. V § 28 odst. 1 písm. c) se slova „jde-li o sourozence zemřelého v paušální částce 175 000 Kč“ nahrazují slovy „ , jde-li o sourozence zemřelého, v paušální částce 175 000 Kč, snížené o součet všech částek, které oběť z titulu náhrady škody již obdržela“.

19. V § 28 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo b)“.

20. V § 30 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Ministerstvo může vydat nové rozhodnutí ve věci, vyjde-li dodatečně najevo, že nebyly splněny podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci, nebo podmínky pro její poskytnutí v přiznané výši, zejména nesplnil-li žadatel informační povinnost podle § 31 odst. 5. Vydáním nového rozhodnutí se původní rozhodnutí ruší.“.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 7.

21. Za § 32 se vkládá nový § 32a, který včetně nadpisu zní:

„§ 32a

Poskytování údajů ze základního registru obyvatel a z informačního systému evidence obyvatel

(1) Ministerstvo využívá pro účely řízení o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci ze základního registru obyvatel tyto referenční údaje:

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu na území České republiky, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,
- d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, se využívá datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, využívá se datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, využívá se den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Ministerstvo využívá pro účely řízení o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje o státních občanech České republiky a bývalých státních občanech, kteří pozbyli státní občanství České republiky:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, se využívá místo a stát, kde se občan narodil,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu na území České republiky, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, popřípadě též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) zákaz pobytu, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání,
- j) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o schválení smlouvy o nápomoci nebo zastoupení členem domácnosti včetně uvedení soudu, který smlouvu nebo zastoupení schválil, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení omezení svéprávnosti, datum odvolání podpůrce soudem a datum zániku zastoupení členem domácnosti; nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, využívá se datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil; je-li opatrovníkem ustanovena právnická osoba, využívá se název a adresa sídla,
- k) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo,

využívá se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, využívá se název a adresa sídla,

- l) rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území České republiky, využívá se místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který manžel prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství,
- m) datum, místo a okres vzniku registrovaného partnerství, došlo-li ke vzniku registrovaného partnerství mimo území České republiky, využívá se místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti registrovaného partnerství nebo o neexistenci registrovaného partnerství, datum zániku registrovaného partnerství smrtí jednoho z registrovaných partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z registrovaných partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který registrovaný partner prohlášený za mrtvého nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení registrovaného partnerství,
- n) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo registrovaného partnera; je-li manželem nebo registrovaným partnerem osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, využívá se jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo registrovaného partnera a datum jeho narození,
- o) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, využívá se jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození,
- p) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného uveden jako den, kdy nastaly

účinky prohlášení nezvěstnosti, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za nezvěstného,

- q) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, využívá se datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- r) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který občan nepřežil, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého.“.

22. V § 47 odst. 2 písm. b) se slova „rozsahu bezplatné právní pomoci“ nahrazují slovy „počtu hodin poskytování právní pomoci bezplatně za kalendářní měsíc“.

23. V § 48 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „ , a dále na žádost poskytovatele jeho telefonní číslo, adresu pro doručování elektronické pošty nebo jiný kontaktní údaj nebo adresu jeho internetových stránek“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Není-li u advokáta zapsaného v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů zapsán údaj o počtu hodin poskytování právní pomoci bezplatně za kalendářní měsíc podle § 47 odst. 2 písm. b) zákona č. 45/2013 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, musí tento advokát požádat o jeho zápis nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jinak jej Ministerstvo spravedlnosti z registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů vyškrtne.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. III

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezů Ústavního soudu vyhláše-

ného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb. a zákona č. 55/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 51a odst. 1 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena a) a b).

2. V § 51a odst. 2 se za slova „osmnáct let“ vkládají slova „a zvláště zranitelná oběť podle zákona o obětech trestných činů“ a slovo „má“ se nahrazuje slovem „mají“.

3. V § 103a se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „; policejní orgán v těchto případech též vyrozumí svědka o opatřeních přijatých k zajištění jeho bezpečí, byla-li taková opatření přijata a nepovede-li vyrozumění ke zmaření nebo ztížení jejich účelu“.

4. V § 158 odst. 9 a v § 164 odst. 1 se slovo „patnácti“ nahrazuje slovem „osmnácti“.

5. V § 183a odst. 2 a 3 a v § 215 odst. 2 se slovo „patnáct“ nahrazuje slovem „osmnáct“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o sociálních službách

Čl. IV

V § 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 313/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb. a zákona č. 254/2014 Sb., odstavec 3 zní:

„(3) Sociální služby uvedené v § 57, 59 až 63 a 69 se při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně poskytují také osobě, která není uvedena v odstavci 2, pokud oprávněně pobývá na území České republiky podle zvláštního právního předpisu³⁾. Sociální služby uvedené v § 57, 60 a 69 se poskytují také osobě, která je obětí trestného činu obchodování s lidmi nebo trestného činu zavlčení⁴⁸⁾. Sociální služby uvedené v § 37 se poskytují osobě, která je obětí trestného činu, pokud oprávněně pobývá na území České republiky podle zvláštního právního předpisu³⁾, a osobě, která je obětí trestného činu obchodování s lidmi nebo trestného činu zavlčení.“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o pojišťovnictví

Čl. V

Zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011

Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 99/2013 Sb., zákona č. 228/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 304/2016 Sb. a zákona č. 368/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 128 odst. 1 písm. m) se slovo „nebo“ zrušuje.

2. V § 128 odst. 1 se na konci písmene n) čárka nahrazuje slovem „ , nebo“.

3. V § 128 odst. 1 se za písmeno n) vkládá nové písmeno o), které zní:

„o) Ministerstva spravedlnosti pro účely řízení o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci podle zákona o obětech trestných činů,“.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2017.

Hamáček v. r.

Zeman v. r.

Sobotka v. r.